

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ

ΚΑΙ Η ΜΙΚΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ

Ο ΓΕΡΟΣ, ΚΗΠΟΥΡΟΣ

Η ΜΑΡΘΑ, Η ΔΟΥΛΙΤΣΑ

Ο ΑΦΕΝΤΗΣ

Η ΚΥΡΑ

Τὸ φεγγάρι φωτίζει ὅλο τὸν κήπο, ποὺ εἶναι γεμάτος δέντρα μεγάλα, καὶ οἱ σκιές τους περιπλέκονται κάτω. Οἱ τριανταφυλλiές στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ξεχωρίζουν μὲ τὰ μεγάλα τους ἄνθη. Στὸ βάθος φαίνεται τὸ σπίτι κατάνκλειστο. Ἐνα παλάτι βαρὺ, παληό. Ὁ κηπουρὸς περιπατεῖ, μέσα ἀπὸ τὰ δρομάκια μ' ἕνα τσαπὶ· κάπου-κάπου σκύβει στὰ λουλούδια καὶ τὰ σκαλίζει. Στὰ βήματά του τὸ σκυλί γρούζει. Ἐνα παράθυρο ἀνοίγει τότε, καὶ μιὰ φωνὴ λέει ἀνήσυχτα, δίχως νὰ φαίνεται τὸ πρόσωπο ποὺ μιλά· γιατί στὸ δωμάτιο δὲν ἔχει φῶς:

ΜΑΡΘΑ Ποιὸς εἶναι ἐκεῖ!

ΓΕΡΟΣ Κανένas... ἐγὼ εἶμαι.... σῶπαινε Ράς!

ΜΑΡΘΑ Γυρνᾷς τέτοιαν ὥρα, κι' ἀγριεύεις τὸν κόσμο...

(Τὸ παράθυρο ξανακλείνει).

ΓΕΡΟΣ Κανένas κορίτσι μου.... ἐγὼ εἶμαι.... Μεῖνε ἡσυχῃ.... Τὸ παληκάρι πόλι, θὰ φύγει δίχως ψυχὴ νὰ τὸ δεῖ.... Χάχαχά! Ὁ ἀφέντης λείπει κι' ἡ κυρὰ γλεντάει.... ἄχ!... τί ὁμορφὴ νύχτα!... Πῶς μοσκοβολοῦν τὰ ρόδα... χμ... μὰ τὸ πιὸ ὁμορφο ρόδο....

ΜΑΡΘΑ (δίχως νὰ φαίνεται) Σῶπαινε Ράς! ἐγὼ εἶμαι. (Ἑρχεται. Εἶναι ἕνα νέο κορίτσι γλυκὸ ὡς δεκαπέντε χρονῶ. Φαίνεται δουλίτσα.)

ΓΕΡΟΣ Μπᾶ! καλόστην! Ξαγρυπνᾷς! δὲν ἔχεις ὕπνο;

ΜΑΡΘΑ (μὲ τὸ δάχτυλο στὰ χεῖλη, μυστηριώδικα) Σούτ! Μὴ μιλάς. Μὴ μᾶς ἀκούσει ἡ κυρὰ μου.... Δὲ θέλει νὰ λείψω ἕνα λεπτό.... Φοβάται!... Καθόμουν ἐκεῖ στὴν πλαγινὴ κάμαρα.... μὰ νύσταζα!... πῶς νύσταζα!... ἦταν σκοτεινά... δὲν ἀκούεταν παρὰ τὸ μεγάλο ρο-

λόϊ πού ἔκανε, τίκ, τίκ, τίκ, τίκ.... τὶ γλυκὸς πού μοῦ φαινόταν ὁ ὕπνος.... Μὰ θᾶναι περασμένα μεσάνυχτα.... μοιάζει σὰ μέρα.... τί φεγγάρι! σὺν τί κάνεις ἐδῶ; πῶς τρώμαξα σὰν ἄκουσα τὸ σκυλί! τὸ σκυλί γρoύζει, καὶ μόνο μὲ τὸ ψαχούλεμα τῶν πουλιῶν στὰ κλαδιά.... ἀλλὰ ἐγὼ φοβοῦμαι.... γιατί δὲν κοιμᾶσαι μπάρμπα Πέτρο;

ΓΕΡΟΣ Δὲν ἔχω ὕπνο.... γεράματα. Ἡ ψυχὴ λές, ὅλο καὶ περιμένει τὸν μεγάλο τὸν ὕπνο καὶ δὲ βρίσκει ἀνάπανη....

ΜΑΡΘΑ (περιπατῶντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ) Τί ὁμορφο πού εἶναι τὸ περιβόλι τέτοιαν ὥρα.... μοῦφυγε ὁ ὕπνος... πῶς φαίνονται τὰ ρόδα.... νᾶμουν σὰν τὴ κυρά μου θὰ κατέβαινα στὸ περιβόλι....

ΓΕΡΟΣ Τὸν ἔρωτα σου θὰ τὸν ἔκανες στὸ περιβόλι; πού θὰ πεῖ, πῶς καὶ ἡ εὐγενεία σου θὰ κάνεις ἔρωτα σὰν τὴν κυρά μας....

ΜΑΡΘΑ Σούτ! Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ σ' ἀκούσει κανεῖς. Μὴ μιλᾷς γιὰ τὴν κυρά μας. Ποτές νὰ μὴ μιλᾷμε γι' αὐτήν. Τρέμω ὅλη σὰν μιλῶ γι' αὐτήν (τὸν πλησιάζει καὶ σιγά:) Λές νὰ κοιμοῦνται ὅλοι ἐδῶ μέσα; Μήπως πρόλαβες ποτές κανένα ν' ἀγρυπνᾷ αὐτὴν τὴν ὥρα;

ΓΕΡΟΣ Ποτές. Ὅλοι κοιμοῦνται. Μόνο ἐγὼ κ' ἐσὺ ξέρομε τί γίνεται, σὰν λείπει ὁ ἀφέντης, χί, χί, χί, χί!

ΜΑΡΘΑ (τρομαγμένη). Σσσσ! Μὰ πῶς γελᾷς ἔτσι. Δὲν εἶναι σωστό. Σὰν ἡ κυρά μας κινδυνεύει, πῶς νὰ γελᾷς!... Ἐπειτα τί κάνεις τώρα ἐδῶ... γιατί δὲν πᾶς νὰ πέσεις; Θὰ τὸ εἶχα καλύτερα....

ΓΕΡΟΣ Σοῦ εἶπα, δὲν ἔχω ὕπνο. Κί' ἀπέ, ποτίζω. Σὲ λίγο θ' ἀφήσω τὸ νερό....

ΜΑΡΘΑ Τὸ νερό! Παναγιά μου.... μὰ θὰ κάνει θόρυβο τὸ νερὸ καὶ θὰ ξυπνήσουν ὅλοι! Πῶς δὲ φοβᾶσαι μπάρμπα Πέτρο....

ΓΕΡΟΣ Τὰ λουλούδια θὲν νερό.... ἡ ἀνοιξη μπήκε καὶ διαψέει τὸ χῶμα.

ΜΑΡΘΑ Ἡ ἀνοιξη... Πῶς τὴ νοιώθω! Εἶναι ἓνα δυὸ χρόνια, πού κάθε ἀνοιξη, σὰν ν' ἀρρωσταίνω, γιατί μπάρμπα Πέτρο;

ΓΕΡΟΣ Χμ! θὲ νᾶρθει καὶ μιὰ ἀνοιξη πού δὲ θ' ἀρρωστήσεις. Τότες πού ἓνα ὁμορφο παληκάρι θὰ σὲ καρτερεῖ κάπου...

ΜΑΡΘΑ (μὲ παιδιάτικο θαυμασμό.) Ποτὲ τόσο ὁμορφο σὰν τὸν ἀγαπημένο τῆς κυρᾶς μου. Τί καλότυχη ἡ κυρά μου! Καὶ πῶς τὴν ἀγαπᾷ! "Ἄν μ' ἀγαποῦσε ἐμένα, ἐγὼ θὰ πέθαινα ἀπὸ τὴ χαρά.... οἱ κυράδες ποτές δὲν πεθαίνουν ἀπὸ τὴν ἀγάπη... οἱ κυράδες ἴσως νὰ μὴν πρέπει νὰ πεθαίνουν ἀπὸ τὴν ἀγάπη....

ΓΕΡΟΣ Κανένας δὲν πεθαίνει ἀπὸ δαύτη. Οὔτε οἱ δοῦλες, οὔτε οἱ κυράδες.... Θὰ τὸ μάθεις αὐτὸ πιὸ ὕστερα (τὸ κορίτσι πηγαίνει πρὸς τὸ μέσα μέρος.) Ποῦ πᾶς;

ΜΑΡΘΑ Πάω νὰ δῶ, ἂν εἶναι ἡ σκάλα πού θὰ πηδήσει, στὴ θέση της.

ΓΕΡΟΣ Ἐχε τὸ νοῦ σου. Μὴν πηγαίνεις ἀπὸ κεῖ. Εἶναι τὸ πηγᾶδι ἀνοιχτό!...

ΜΑΡΘΑ (φοβισμένη καὶ γυρνῶντας.) Ποῦ! θέ μου φύλαε! Μὰ γιατί τὸ ἀνοίξαν! ποιὸς τὸ ἀνοίξε, ἦταν πάντα κλειστό!...

ΓΕΡΟΣ Ὁ ἀφέντης τὸ διάταξε ἔτσι. Γύρω-γύρω, λέει, ἔχει πο-

λυτρίχι, καὶ τὸ δέντρο πὺν εἶναι ἀπὸ πάνω πρέπει νὰ φαίνεται στὸ νερό....

ΜΑΡΘΑ (πὺν πάει πρὸς ἐκεῖ καὶ δίχως νὰ φαίνεται:) Τὶ ἄγριο πὺν εἶναι καὶ τὶ σκοτεινό... Θέ μου φύλαε! Κανένα; νὰ μὴν ἔρχεται ἀπὸ δῶ. Τὸ δέντρο τὸ κρύβει ὁλότελα...

ΓΕΡΟΣ Κι' ἡ κυρά τοῦ τὸ ἔλεγε προφές, νὰ τὸ κλείσουν.

ΜΑΡΘΑ Τί βαθύ.... καὶ τί μεγάλο! ("Ερχεται) Τί εἶπες; ἡ κυρά;

ΓΕΡΟΣ Καὶ ἡ κυρά τοῦ τὸ ἔλεγε προφές, νὰ τὸ κλείσουν.... τὸ φοβάται, λέει, ἔτσι ἀνοιχτό....

ΜΑΡΘΑ Νὰ τὸ κλείσουν λοιπὸν ἀμέσως... αὔριο εὐθὺς νὰ τὸ κλείσουν... βλέπεις κ' ἡ κυρά φοβάται....

ΓΕΡΟΣ Ξέρεις ὅμως τὶ τῆς ἀποκρίθη ὁ ἀφέντης: Γλυκειά μου τί φοβάσαι; "Ολοι μας στὸ σπίτι τὸ ξέρομε. Τὸ πολὺ πολὺ νὰ πέσει κανεὶς ξένος.... καὶ γέλασε χμ! σάμπως ἀλλόκοτα....

ΜΑΡΘΑ Χριστὸς καὶ Παναγιά! Καὶ τὸ εἶπε αὐτό! Καὶ κείνη τί ἔκαμε τότες;

ΓΕΡΟΣ Τοῦ ἀπάντησε κάτι πὺν μόνο αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ πεῖ..

ΜΑΡΘΑ (τὸν πλησιάζει μὲ περιέργεια πὺν μοιάζει ἀγωνία:) Τί; λέγε μου....

ΓΕΡΟΣ Γέλασε δυνατά, ὅπως γελάει, καὶ τοῦ εἶπε: «Τότες ἄς μένει παντοτεινὰ ἀνοιχτό!»

ΜΑΡΘΑ (μὲ ἐκπληξη καὶ φόβο:) "Ετσι εἶπε! Πῶς δὲ φοβήθηκε! Πῶς μπόρεσε καὶ τὸ εἶπε! Ἐγὼ θάλλωνα ἀπὸ τὸ φόβο. Ἡ καρδιά μου θάσβυνε ἀπὸ τὴ λαχτάρα!... Εἶναι τόσο ἄγριος ὁ ἀφέντης!

ΓΕΡΟΣ Χμ! "Αγριος... καὶ μ' αὐτό; μιὰ κοπελούδα τὸν γελάει...

ΜΑΡΘΑ Σώπαινε, πάλι, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Θὰ τὴ σκότωνε τὴν κυρά μου! Τρέμω νὰ τὸ στοχάζομαι! Παναγιά μου μὴν τὸ δώσεις!... Σὰν γυρνάει ἀπὸ τὰ κυνήγια του, κι' ἀκούω ἀπὸ μακριὰ τὰ κουδούνια τῆς ἁμαξας του, καὶ ἔπειτα ὅσο πλησιάζει τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων, κάτι σπάζει μέσα μου καὶ λέω, νάταν νὰ κρουφτῶ κάπου νὰ μὴν τὸν ἀντικρύσω... ὅλο τρέμω μὴ θὰ φτάσει κάποια ὥρα πὺν θὰ τὰ μάθει... Προχρὲς ὅμως, ἀλήθειά, εἶπα, πὼς ἔφτασε ἡ ὥρα... Ἦταν ἐδῶ τὸ παληκάρι, ὅταν ἀνοιξεν ἡ ὁξόπορτα καὶ ἔφτασε ὁ ἀφέντης. Τρέχω σὰν χαμένη ἀπὸ τὸ φόβο... χτυπῶ τὴν πόρτα τῆς κυρὰς μου... Κυρά μου, φωνάζω, ὁ ἀφέντης ἔφτασε!... κι' ἀκούμπησα νὰ μὴ πέσω... χρόνια μοῦ φαινόταν οἱ σιγμές... μὰ καὶ πὼς ἀργούσαν! Κι' ἀλλοιότιχο πρᾶμα... ἡ κυρά μου φάνηκε στὴν πόρτα, μὲ ὅλα τῆς τὰ διαμάντια, ἥσυχη, ἥσυχη, καὶ κράταε τὰ χέρια τοῦ καλοῦ τῆς, καὶ τοῦ χαμογελοῦσε καὶ ἦταν γερμένη ἀπάνω του... Καὶ ὅταν πιά ὁ ἀφέντης ἀκούστηκε νάρχεται, καὶ ἀκούονταν τὰ βήματά του στὶς πλάκες, ἐκείνη, ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸν φίλησε, καὶ τὸ φίλ τῆς ἦταν δυνατό, καὶ ἀντιλάλησε στὸ θόλο τοῦ ἀδειανοῦ διάδρομου.... Κι' ὅταν πιὸ ὕστερα ἐγὼ τῆς εἶπα: Κυρά μου, πὼς δὲν σκιάζεσαι!... ἐκείνη χαμογέλασε καὶ χαδεύοντας τὰ μαλλιά μου μοῦ ἀποκρίθη: Τί νὰ σκιαζῶ; Ξέρω πὼς κάποτε θὰ ξεσπάσει ἡ μπόρα... καλλιο νὰ ξεσπάσει μιὰ ὥρα ἀρχήτερα... κι' ὅπως θέλει ἄς εἶναι!...

ΓΕΡΟΣ Ἡ γυναῖκα! μυστήριό! Ποτές δὲν τὴ γνώρισα, μὰ πάντα μου τὴ φοβήθηκα!

ΜΑΡΘΑ Πῶς δὲ φοβᾶται! Ἡ ἀγάπη μᾶς κάνει ἄφοβες μπά-
ρμπα Πέτρο; Τί νᾶναι ἡ ἀγάπη... Ἐγὼ νοιώθω τί μπορεί νὰ εἶναι,
μὰ θὰ φοβούμεν... ὦ πῶς θὰ φοβούμεν!... Μὰ πῶς ἀργεῖ ἀπόψε
νὰ φύγει... ἡ κυρά ἦταν χαρούμενη καρτερῶντας τονε... ὅση ὥρα
ἐτοιμαζόταν νὰ τὸν ὑποδεχτεῖ ὅλο καὶ μ' ἀρωτούσε: Γιὰ δὲς Μάρ-
θα τοῦτο μου τὸ φόρεμα μου πάει καλύτερα ἴσως ἀπὸ αὐτό! Δῶσε
τὰ ρόδα νὰ στολίσω τὰ μαλλιά μου... καὶ τραγουδοῦσε καὶ γελοῦσε
καὶ ἦταν ὡραία καὶ εὐτυχισμένη... ἐγώ...

ΓΕΡΟΣ Ζηλεύεις; Δὲν ἔχεις καὶ σὺ φίλο... ἓνα παληκάρι... Ἐ,
κορίτσι μου μὴ βιάζεσαι θάρθει καὶ σένα ὁ καιρὸς σου...

ΜΑΡΘΑ Ὅχι γι' αὐτὸ μπάρμπα Πέτρο... ἀλλὰ ἐγώ, τί εἶμαι
ἐγώ... σὰν ἀκούω τὰ λόγια τους, κλαίω δίχως νὰ ξέρω γιατί... Κά-
ποτε θέλω νὰ φύγω... Νὰ φύγω ὁλότελα ἀπὸ τοῦτο τὸ σπίτι. Κάπου
ἄλλου μπορεί νὰ εἶναι καλύτερα. Ἐδῶ μοιάζει σὰ φυλακή.

ΓΕΡΟΣ Ὡ, εἶναι πολὺ παλὴ τὸ σπίτι τοῦτο. Ἡ φαμελιά τοῦ
ἀφέντη ἔζησε ἐδῶ μέσα. Παλὴ ἀρχοντικὴ φαμελιά....

ΜΑΡΘΑ Βλέπω τὰ πορτραῖτα τους. Τί ἄγριοι ὅλοι τους καὶ τί
ἀγέλαστοι! Κι' οἱ γυναῖκες τί παρᾶξενα ντυμένες καὶ τί θλιβερές!
Πῶς φαντάζει ἡ κυρά μου ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ παλὰ τὰ γερασμένα
πράγματα σὰν πουλί! Ἐγὼ νᾶμουν θᾶφηνγα ἀπὸ δῶ μέσα.... θᾶ-
περνα τὸν καλὸ μου καὶ θὰ πηγαίναμε ἄλλου. Ἐξω εἶναι ὁ κόσμος
ὅλος... ὁ οὐρανός, οἱ κάμποι. Τώρα τὴν ἀνοιξὴ οἱ κάμποι εἶναι κα-
ταπραΐνοι (ἄξαρνα, ἀνήσυχη) Σοῦ φάνηκε πῶς κάτι σάλεψε;.. Πῶς
ξεχάστηκα! Κι' ἡ κυρά μου θὰ θαρρεῖ πῶς τῆς παραστέκω... ἀλλὰ
μπορεῖ τὸ παληκάρι νὰ μὴ φύγει ἀπόψε... ὁ ἀφέντης μίσειψε γιὰ
ταξίδι πολλῶν μερῶν ἡ κυρά μου εἶναι ἡσυχὴ γι' αὐτό....

ΓΕΡΟΣ Αὐτὸ τὸ ξαφνικὸ ταξίδι δὲν τὸ ἔξηγῶ... ἔχε τὸ νοῦ
σου Μάρθα... μὴν κοιμηθεῖς... κάτι μπορεί νὰ φτάσει...

ΜΑΡΘΑ Σῶσε θέ μου! Πῶς φοβοῦμαι! Καὶ τί παρᾶξενη νυ-
χτιά! Κῦτα τὸ φεγγάρι μπάρμπα Πέτρο, τί μεγάλο! καὶ τί σιμά
μας!... Μὰ πρέπει νὰ πάω νὰ δῶ, ἂν ἡ σκάλα εἶναι στὴ θέση της,
ν' ἀνοίξω ὅλες τὶς πόρτες νὰ μὴν τοῦ δυσκολέψει τίποτα τὸ μισεμό...
(φεύγει).

ΓΕΡΟΣ (σκαλίζοντας τὰ φυτά:) Γυναῖκες!... ὅλες γυναῖκες... Ἐνα
φταίξιμο ἔκαμε ὁ ἀφέντης: ποὺ πῆρε νέα γυναῖκα. Ὅλα ἔρχονται
ἀπ' αὐτό!

ΜΑΡΘΑ (ἀλαφιασμένη) Χριστὸς καὶ Παναγιά! ἡ σκάλα λείπει,
οἱ πόρτες εἶναι μανταλωμένες! Ποιὸς τόκαμε αὐτό!

(Σύγχρονα ἀπὸ μακρὰ ἀκούονται κουδούνια ἁμαξας.)

ΓΕΡΟΣ (φοβισμένος:) Ὁ ἀφέντης!...

(Ἐνα παράθυρο ἀνοίγεται πάλι, κατάφωτο τώρα, καὶ ἡ Κυρά ντυμένη λευκὰ
καὶ μὲ ρόδα στὰ μαλλιά της φωνάζει σκύβοντας κάτω:)

ΚΥΡΑ Μάρθα... Μάρθα... γρήγορα...

ΜΑΡΘΑ Κυρά μου, χαθήκαμε! Ἡ σκάλα λείπει καὶ οἱ πόρ-
τες εἶναι κλεισμένες!...

(Ακούγεται τὸ βαρὺ κρικέλι τῆς ἐξόδου. Ὁ γέρος τρέχει πρὸς ἐκεῖ. Τὸ παράθυρο κλείνει μὲ βία. Ἕνας ἄνθρωπος πήδησε στὸ περιβόλι ἀπὸ τὸν πλαγινὸ τοῖχο, στὸ μέρος τοῦ πηγαδιοῦ. Μὲ τὸ ἔμπασμα τοῦ ἀφέντη πού προχωρεῖ ἀργὰ καὶ μεγαλόπρεπα, τὸ παράθυρο ἀνοίγεται καὶ προβαίνει ἡ κυρά τὸ ἴδιο στολισμένη μὲ ἄσπρα καὶ μὲ ρόδα στὰ μαλλιά της.)

ΚΥΡΑ (γελαστή καὶ χαρούμενη :) Καλῶς ὀρίσατε! Ἄκουσα τὴν ἄμαξα σας καὶ σηκώθηκα νὰ σᾶς ὑποδεχτῶ... Διαλέξατε τὴν πιὸ ὁμορφὴ ὥρα νὰ ῥήθῃτε... Καλότυχες οἱ γυναῖκες, πού οἱ ξενητεμένοι ἄντρες τοὺς τίς θυμοῦνται τὰ μεσάνυχτα !...

ΑΦΕΝΤΗΣ Καλὴ μου, τὸ κέφι σου δείχνει πὼς δὲ σηκώνεσαι ἀπὸ τὸν ὕπνο. Εἶσαι δροσερὴ κι' ἂν δὲ μὲ γελοῦν τὰ μάτια μου, τὰ μαλλάκια σου εἶναι στολισμένα μὲ τριαντάφυλλα.

ΚΥΡΑ (γελά δυνατὰ :) Κακὸς πού εἴσαστε. Κοιμόμουν βαθεῖα, καὶ τὰ ρόδα μου δὲν τὰ εἶχα σιμά μου. Μ' ἄκουσα τὰ κουδουνάκια σας ἀπὸ πολὺ μακριὰ... ἀπὸ πολὺ μακριὰ καὶ πρόφτασα νὰ σᾶς ἐτοίμαστῶ... Ἐλάτε γρήγορα ἐπάνω καλέ μου νὰ σᾶς δῶ !

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἀμέσως φτάνω... μὰ ἄς μοῦ ἐπιτρέψει ἡ χάρις σου νὰ μείνω μακριὰ σου μερικὲς στιγμὲς. Ἐχῶ νὰ δώσω διαταγές... Ἐπειτα μ' ἄρῃσει νὰ μακραινω τίς στιγμὲς τῆς εὐτυχίας... Λίγα βήματα θὰ κάμω στὸ περιβόλι... Τὶ ὁμορφο πού φαντάζει ! Τὰ ρόδα ἀνοίξαν ὅλα ! Μὴ μᾶς τ' ἄγγιξε κανεὶς ;

(Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα μένει κρυμένος, μιλῶντας χωρὶς νὰ καλοφαίνεται μέσα ἀπὸ τίς σκιᾶδες.)

ΚΥΡΑ Σωστότερο μοῦ φαίνεται νὰ δεῖτε πρωτίτερα τὴν κυρά τους καὶ ὕστερα αὐτά. Ὅμως ὅπως θέλετε.

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἐχῶ τὴν ἔγνοια τοῦ νοικοκύρη πού ἀφίνει ἀκριβοὺς θησαυροὺς πίσω του. Γιὰ νὰ εἶμαι ἡσυχος ὥς τὸ πρῶτ' κυρά μου κοντά σου, χρειά νὰ δῶ πὼς τίποτα δὲν ἄλλαξε.

ΓΕΡΟΣ (ταπεινὰ σκύβοντας) Ἀφέντη στίς διαταγές σου.

ΑΦΕΝΤΗΣ (παρουσιάζεται καὶ μὲ αὐστηρὴ καὶ ἡρεμὴ χειρονομία.) Δὲν ἔχω ἀπὸ κανέναν ἀνάγκη. Ὅλοι νὰ πλαγιάσουν. (Ὁ κηπουρὸς φεύγει.) Καὶ πὼς κυρά μου δὲν ξαφνίστηκες πού μ' εἶδες ; Εἶχα πῆ πὼς θάλειπα πολλὲς μέρες.

ΚΥΡΑ (πονηρὰ γελώντας) Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού ὁ πρῶτος ἄντρας εἶπε τῆς γυναῖκάς του πὼς φεύγει σὲ μακρινὸ ταξίδι, γιὰ νὰ τὴν γελᾷσει καὶ νὰ φτάσει σὲ ἀναπάντεχη ὥρα, ἔχουν περάσει χιλιάδες χρόνια. Πὼς ἠθέλατε νὰ γελοιοῦνται πιά οἱ καὶ μὲνες οἱ γυναῖκες ;

ΑΦΕΝΤΗΣ (πού κρύφτηκε πάλι :) Εἶσαι κυρά μου πολὺ ἐξυπνη. Νὰ τρομάζω ἢ νὰ χαίρομαι ;

ΚΥΡΑ Νὰ χαίροσαστε ! Ὄντας ἐξυπνη, ὅπως ἔχετε τὴν καλοσύνη νὰ μὲ καλεῖτε, ποτὲς δὲ θὰ κάμω φέροσιμο πού νὰ σᾶς κινήσει σὲ θλίψη ἢ σὲ θυμό. Πάντα θὰ κάνω ἐκεῖνο πού πρέπει καὶ πού χρειάζεται.

ΑΦΕΝΤΗΣ Κι' ὅμως ἡ ἐξυπνάδα στὴ γυναῖκα, λέν, πὼς δὲν εἶναι ἀνάμεσα στίς ἀρετὲς πού πρέπει ν' ἔχει.

ΚΥΡΑ Δὲν εἶναι σωστό... ἡ ἔξυπνάδα βρίσκω πὼς πολλὰς φορὰς ἀρετὲς ποὺ μᾶς λείπουνε, μᾶς τὶς ἀναπληρώνει περίφημα... ἀλλὰ γιατί νὰ μὴν κατέβω κοντά σας; Στὸ πλάϊ σας θὰ εἶμαι καλύτερα.

ΑΦΕΝΤΗΣ Ὁχι. Κάνει δροσιὰ δυνατή. Δὲν εἶναι φρόνιμο. Μείνε αὐτοῦ. Θὰ συνομιλοῦμε...

ΚΥΡΑ Θ' ἀργήσετε μήπως;

ΑΦΕΝΤΗΣ Θεὸς φυλάξοι. Τὸ γύρο τοῦ περιβολιοῦ θὰ κάμω. (Φαίνεται νὰ πηγαίνει πρὸς τὸ μέρος ποὺ πήδησε ὁ ἄνθρωπος.) Καὶ πὲς ἀκόμα κυρά μου, πῶς τὰ καλοπέρασες;

ΚΥΡΑ (ψυχρά κι' ἀνήσυχα, σκύβοντας νὰ δεῖ ποῦ πηγαίνει.) Δὲν πρόφτασα, οὔτε νὰ καλοπεράσω, οὔτε νὰ κακοπεράσω. Τὸ ταξίδι σας βάσταξε τόσο λίγο! Ἦταν μιὰς μέρας ταξίδι!... Μὰ ποῦ εἴσα-
στε; Ἐλάτε ἀπὸ δῶ νὰ σᾶς βλέπω. Ἀλλοιῶς κατεβαίνω!

ΑΦΕΝΤΗΣ (Ἀκούγεται νὰ γελά ἄγρια καὶ θριαμβευτικά.)

ΚΥΡΑ (Μὲ ἀκράτητη ἀγωνία:) Τί ἔχετε; Γιατί γελάτε;

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἤσυχος :) Εἶπες κυρά μου τόσο νόστιμα: «τὸ ταξίδι σας βάσταξε τόσο λίγο!...»

ΚΥΡΑ (ἐπιταχτικά καὶ φιλάρεσκα :) Μὰ ἐλάτε ἐπάνω! Πῶς εἶναι μπορετὸ νὰ ξακολουθήσει αὐτό! ἡ δροσιὰ μὲ πάγωσε... δὲ μὲ λυπᾶστε!

ΑΦΕΝΤΗΣ Κυρά μου ἔμπα μέσα νὰ σὲ χαρῶ. Δὲ θέλω νὰ μοῦ τυραννίσαι ἄδικα. Ὁ ὕπνος σου ποὺ διακόπηκε ὥς λ' ἐς ἄξαφνα, θὲ νᾶναι αὔριο μιὰ ἀφορμὴ ἀνημποριά;... θᾶναι χλωμὴ ἡ ὄψη σου.

ΚΥΡΑ (μὲ χαδιάρικο πείσμα :) Τί πειράζει... σᾶς αὐτὸ δὲ σᾶς στενοχωρεῖ... ἀλλὰ σὰν εἶν' ἔτσι κατεβαίνω κ' ἐγώ...

(Φαίνεται σὲ λίγο νὰ προχωρεῖ στὸ περιβόλι σκεπασμένη μ' ἓνα πλούσιο πα-
νοφῶρι, καὶ προσεχτικά κυττάζοντας πρὸς τὸ μέρος ποὺ πήδησε ὁ νέος.)

Ποῦ εἴσατε; Νά, ἐγὼ κατέβηκα...

ΑΦΕΝΤΗΣ (παρουσιάζεται :) Κυρά μου, πῶς τὸ ἔκαμες αὐτό;

ΚΥΡΑ (περνᾷ τὸ χέρι της στὸ δικό του καὶ ἐρωτοτόρροπα:) Τί καλὰ εἶμαι μαζί σας! Ἐπειτα ἔχω νὰ σᾶς πῶ καὶ ἓνα σημαντικὸ νέο ὄντας κοντά σας μπορεῖ νὰ μὴ μαλωθῶ ὥς μοῦ ἀξίζει...

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἐνῶ προχωροῦν σ' ἓνα δρομάκι:) Σημαντικὸ νέο; Συ-
νέβη λοιπὸν τίποτα σημαντικὸ στίς ὥρες ποὺ ἔλειπα;

ΚΥΡΑ Ἕνα πολὺ σπουδαῖο.

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἦρθε κανεῖς καὶ μᾶς ἔκλεψε τίποτα πολὺτιμο καὶ ἀκριβό μας πρᾶμα; Ἐδῶ τὸ μέρος εἶναι ἐρημικόν· εἶναι εὐκόλο στὸν κλέφτη... καὶ νὰ λείπει κι' ὁ ἀφέντης...

ΚΥΡΑ (γελά :) ὦ, ποῦ πάει ὁ νοῦς σας.... Ἀλλὰ τὶ γλυκεῖα ἡ βραδεῖά!.. μ' ἀρέσει νὰ εἶμαι ἐδῶ!

ΑΦΕΝΤΗΣ Εἶδες καλή μου, πῶς ἀνοιξαν τὰ ρόδα. Καὶ τοῦτα τὰ πιὸ σπάνια... καὶ πῶς μοσκομυρίζουν!... Ξέρεις ἀλήθεια κυρά μου εἶχα μιὰν ἔγνοια μὴ μποῦν κλέφτες στὸν κήπο ὅσο ἔλειπα... Γιὰ σένα ἤμουν ἥσυχος... Τὸ σπῖτι εἶναι ἀπάτητο, μὰ τὸ περιβόλι εὐκόλα πα-
τιέται... Νὰ ἀπὸ κεῖ ἀπόξω, ἀπὸ τὸ δρόμο ἔχει σὰν σκαλιὰ ὁ τοῖ-
χος. (Ἡ Κυρά ἔχει καθήσει σ' ἓνα πάγκο καὶ τὸν ἀκούει, παίζοντας μ' ἓνα
λουλούδι.) Τὰ εἶδες ποτὲ αὐτὰ τὰ σκαλοπάτια;

ΚΥΡΑ Πώς δὲν τὰ εἶδα; Εἶναι κάτι μεγάλες πέτρες πού ἔξέχουν σὲ ἀπόσταση ἀληθινῆς σκάλας. ὦ, ἀνεβαίνει κανεῖς καὶ κατεβαίνει μὲ μιὰ εὐκολία...

ΑΦΕΝΤΗΣ (γελᾷ:) Μήπως κατὰ τύχη τ' ἀνέβηκες ἢ τὰ κατέβηκες ποτέ;

ΚΥΡΑ (γελᾷ:) Ὅχι δά! Αὐτὰ εἶναι γιὰ τοὺς ἄντρες. Γιὰ τὰ ὠραῖα παληκάκια πού ἀνεβαίνουν τὰ μεσάνυχτα νὰ συναντήσουν τὴν ὁμορφὴ κυρὰ τοῦ σπιτιοῦ πού βαρύνεται μόνη της.

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἐχεις πολὺ δίκιο ἀγαπημένη μου· μάλιστα σὰν ὁ ἀφέντης εἶναι λίγο γερασμένος... (ὅλο προσέχοντας φανερά πρὸς τὸ μέρος τοῦ πηγαδιοῦ, πηγαυοέχεται. Πότε κρύβεται στὴ σκάλα τότε φαίνεται, τάχα ἀδιάφορα πὼς περπατεῖ. Ἡ Κυρὰ πάντα τὸν παρακολουθεῖ.) Τὸ δίκιο ἄλλο καμμιὰ μου προμάμμη θὲ νᾶχε κάποιο φίλο, πού τῆς ἄρξε νὰ τὸν βλέπει ἀπὸ κεῖ.

ΚΥΡΑ (γελᾷ:) Θέ μου! Μὰ ἀπὸ ποῦ ἠθέλατε νὰ τὸν βλέπει; Ἀπὸ τῆ μεγάλης καὶ βαρεῖς ἐξόθυρα; Κεῖνὴ δὲν εἶναι γιὰ ἐρωτικά παιγνίδια· εἶναι γιὰ παράτες ἐπίσημες καὶ γιὰ γιορτές. Ἀνοίγει δύσκολα. Τὰ μεγάλα κλειδιὰ τὰ κρατᾷ ὁ ἐπιστάτης, καὶ μόνο ὁ ἀφέντης μπορεῖ ν' ἀνοίγει ὅταν θέλει...

ΑΦΕΝΤΗΣ Θὰ ἦταν καλύτερα νὰ τὰ κρατᾷ ἴσως ἡ κυρὰ; Μπορεῖ ἀφοῦ αὐτὴ εἶναι ἡ κυρὰ πού κυβερνάει, ὅχι μόνο στὸ σπίτι, ἀλλὰ καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀφέντη... σὲ κάτι πολὺ πιὸ σημαντικό καὶ πιὸ ἀξιόσεβαστο... Ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πάντα μίξεροι κυρὰ μου. Ἀφίνουν στὰ μικρὰ λευκὰ χεράκια μιᾶς γυναικας τὴν καρδιὰ τους, καὶ δὲν τῆς ἐμπιστεύονται τὰ πιὸ ἀνάξια λόγου καὶ προσοχῆς... Μπορεῖ ὅμως, οἱ παλιοὶ ἀφέντες νὰ μὴν ἐμπιστευοῦνταν τὰ κλειδιὰ τῆς ἐξόθυρας στὴν κυρὰ, ἀκριβῶς γιὰ νᾶναι σίγουροι, καὶ γιὰ τὴν καρδιὰ της...

ΚΥΡΑ (γελᾷ:) Ἐρχνᾶτε τὰ σκαλοπάτια τοῦ τοίχου...

ΑΦΕΝΤΗΣ (σὰ νὰ μὴν ἄκουσε τοῦτα τὰ λόγια:) Ἐδῶ φάνηκαν κλέφτες ἔμαθα... Σήμερα τὸ πρωτὶ-πρωτὶ πού ἔφευγα, δὲν ξέρω πὼς, θέλησα νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ... καὶ νά, πού δὲ βγῆκα γελασμένος. Ὁ περιβολάρης εἶχε ξεχάσει τὴ σκάλα, ἴσια-ἴσια, στὸ μέρος πού ἀπὸ τὸ δρόμο εἶναι τὰ σκαλοπάτια πὸν ξέρεῖς... Καὶ οἱ πορτίτσες ὅλες ἀνοιχτές... Πῆρα τὴ σκάλα, κ' ἔκλεισα ὅλες τὶς πόρτες... Ἐτοί ἔφυγα κάπως ἥσυχος... (μὲ σατανικὸ τρόπο:) Γιατὶ ἐπὶ τέλους καὶ νὰ μῆκε τώρα ὁ κλέφτης, καὶ νὰ βρίσκεται ἐδῶ, αὐτὴ τὴ στιγμή, πού θὰ μᾶς πάει... Εἶναι εὐκόλο νὰ μπεῖ κανένας, ἀλλὰ νὰ βγεῖ εἶναι ἀδύνατον.... Μὰ τί ἔλεγε κυρὰ μου; Κάποιο σημαντικό νέο εἶχες νὰ μοῦ πεῖς;

ΚΥΡΑ Τὸ θυμάστε κάπως ἀργά... μὰ ἂς εἶναι... (σηκώνεται καὶ γυρνᾷ μὲ φιλαρέσκεια, δείχνοντας τὸ πανοφῶρι της.) Γιὰ ἰδέτε τὸ φόρεμά μου. Αὐτὸ τάχα δὲν εἶναι ἓνα σημαντικό νέο; Γνήσιο λαχοῦρι, πολὺ παλιό, καὶ κοστίζει πάρα πολλὰ!...

ΑΦΕΝΤΗΣ Ποτέ δὲν πρόσεξα τὰ στολίδια σου, χρυσὴ μου. Γιατὶ σὺ λάμπεις περισσότερο κι ἀπὸ τὸ λαμπρότερο περσὶ...!

ΚΥΡΑ Πέρασε κεῖνος ὁπραματευτής. Κρατοῦσε πάλι τὰ σφυρὰ καὶ τὰ χυρὰ, τὸ δαμασκηνὸ τὸ φόρεμα καὶ τὸ μαργαρητάρι. Τὰ ἀγόρασα ὅλα. Ἐκάναν πολὺ χρυσάφι. Ἐδῶσα ὅσα κι ἂν εἶχα...

ΑΦΕΝΤΗΣ (χαδεύοντας τὰ μαλλιά της:) Καὶ ἦταν αὐτὸ τὸ σημαντικό τὸ νέο; Νόμιζα πὼς θὰ μοῦλεγες... Ἄνοιξα τὸ πηγάδι καὶ ἔρριξα μέσα τὰ διαμαντικά μου, καὶ τὸ χρυσάφι μας ὅλο. Πούλησα τὸ σπίτι μας καὶ τὰ ὑποστατικά μας καὶ τὸ χρυσάφι πὺν πῆρα τὸ πέταξα κι' αὐτὸ στὸ πηγάδι. Ὅλα τὰ πέταξα, καὶ τώρα εἵμαστε στοὺς πέντε δρόμους... Τίποτα δὲν ἔχουμε... ἔτσι νόμιζα...

ΚΥΡΑ (γελᾷ). Μὰ ξεχνάτε πὼς αὐτὰ δὲ γίνονται σὲ τόσο λίγες ὥρες; Ὡστόσο ἡ εὐγενική σας γενναιοδωρία μὲ σκλαβώνει... ἀλλὰ καὶ ἂν αὐτὸ γινόταν τί θὰ ἐκάνατε;

ΑΦΕΝΤΗΣ Τίποτα καλὴ μου. Θὰ σοῦλεγα: Σώνει πὺν μοῦ κράτησες τὸν ἑαυτὸ σου. Μοῦ ἀξίζει πιὸ πολὺ... (μὲ πάθος καὶ θλίψη) Πόσο πεθύμησα τὰ χεῖλή σου....

ΚΥΡΑ (θερμὰ καὶ προκλητικά:) Ἐλάτε καλέ μου νὰ πᾶμε ἐπάνω.... Σᾶς καρτέρεψα τόσο.... Ἐλάτε νὰ ζεσταθῶ. Πάγωσαν τὰ χεράκια μου... καὶ τὸ κορμάκι μου τρέμει.... Πουλᾶτε ὅλο τὸ βίό σας γιὰ μένα... κι' ὅμως μ' ἀφήνετε νὰ ξευχτῶ γιὰ δυὸ ρόδα... Τὰ ρόδα εἶναι τόσο πολλὰ... Κι ἂν εἶναι ἀλήθεια πὼς κάποιος πεθύμησε νὰ στολίσαι μ' ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὸ στήθος του, δὲν ἔχετε κανένα λόγο ἀνησυχίας, ἀφοῦ δὲ θὰ φανεῖ ἡ ἔλλειψή του. Σὰν νὰ μὴν ἔγινε ἡ κλεψιά....

ΑΦΕΝΤΗΣ (μὲ κακὸ γέλιο) Ἔτσι σκέπτεστε κυρά μου; Ὅρθα μολαταῦτα... καὶ δέχομαι τὴν ἀλήθεια πὺν ἔχουν τὰ λόγια σας... ὅμως ὁ κλέφτης ἀνάγκη νὰ τιμωρηθεῖ... Ἡ παρουσία σου ἐδῶ κυρά μου, μοῦ ἀργοπόρησε τὴν ἐξέταση πὺν κρίνω πάντως ἀναγκαῖα νὰ κάνω πρὶν πέσω.... (σηκώνεται ἀπότομα).

ΚΥΡΑ Τί γλυκεῖα νύχτα!... Μιὰ θέλω νὰ φύγω καὶ μιὰ τὸ μετανοιώνω. Τὸ φεγγάρι εἶναι σὰ μαγεμένο ἀπόψε καὶ μὲ κρατᾷει δεμένη...

ΑΦΕΝΤΗΣ (ξαπλώνεται στὰ πόδια της.) Καλὴ μου νὰ μείνομε τότε ἐδῶ ὅσο ἐπιθυμεῖς. Πάντα ἔχομε καιρό. Θέλετε νὰ φιλήσω τὰ ποδαράκια σας; (τὰ φιλεῖ. Σωπαίνουν. Ἀξαφνα κάτι σάλεψε στὸ μέρος τοῦ πηγαδιοῦ. Ἡ κυρά πετιέται τρομαγμένη. Ὁ ἀφέντης μένει τὸ ἐναντίον ἀκίνητος σὰν νὰ μὴν ἀντιλήφθηκε τίποτα.)

ΚΥΡΑ Μιλάτε μου, θέλω ν' ἀκούω τὴ φωνή σας. Νὰ συνομιλοῦμε.

ΑΦΕΝΤΗΣ Νὰ σοῦ πῶ τότες ἓνα παραμῦθι; Μιὰ ἀπὸ τὶς ἱστορίες τῆς γενιᾶς μου; Εἶναι πολὺ περιέργες....

ΚΥΡΑ Τὶς ξέρω ὅλες. Στὴ γενιά σας, ὅλοι οἱ ἄντρες παντρεύτηκαν μεγάλοι. Πῆραν ὁμορφες καὶ νέες γυναῖκες πὺν ὅλες τοὺς ἀπάτησαν....

ΑΦΕΝΤΗΣ Ὀλιβερεῖς ἱστορίες κυρά μου. Ἀλλὰ ξέρεις πὼς δέχονταν οἱ συγγενεῖς μου τὴν προσβολή;

ΚΥΡΑ Πῶς! οἱ πιὸ παλαιοί, σκότωναν τὴν ἄπιστη γυναῖκα. Πιὸ ὕστερα, μὲ τὰ χρόνια, ἓνας σκότωσε τὸν ἀγαπητικὸ τῆς γυναῖκας του.... ἀλλὰ ἔπειτα πιά, μονομαχοῦσαν ἢ κατάγγελναν.... Ἡ ἔχω λάθος....

ΑΦΕΝΤΗΣ Ὅπως τὰ λὲς κυρά μου. Βλέπεις ὅσο περνούσαν τὰ χρόνια, ἡ γενιά μου ἄλλαζε... ἔεφετε. Δὲν τὸ βρίσκεις; Ὅμως δὲ

μπορούσε νὰ γίνει κι ἄλλοιῶς. Οἱ ἀφέντες δὲν εἶχαν πιά τόση ἐξουσία νὰ κάνουν τὸ δίκιο τους· μόνοι τους, ὥς εἶναι καὶ τὸ πρεπούμενο.... Μόνο στὶς γυναῖκες τίποτα δὲν ἄλλαξε. Αὐτὲς ἑξακολουθοῦσαν νὰ εἶναι ἀπιστες καὶ δολερές....

ΚΥΡΑ Κι' ὅμως σ' ὅλα αὐτιά, ἦταν κ' ἓνα παντοδύναμο γιὰ τὸ τρικό....

ΑΦΕΝΤΗΣ Γιατρικό ; πῶς κυρά μου· εἶμαι περίεργος νὰ τὸ ἀκούσω.

ΚΥΡΑ Ἐν παντρεύνταν, στὴ φαμελιά σας οἱ ἄντρες, ὄντας εἶχαν νιάτα καὶ ὁμορφιά... Τότες καὶ οἱ γυναῖκες τους θὰ τοὺς ἦταν πιστὲς καὶ τίποτα κακὸ δὲ θὰ γινόταν...

ΑΦΕΝΤΗΣ Κακὴ πού εἶσαι καὶ σκληρή... Μ' ἂν ἐγὼ εἶχα παντρευτῇ τὸν καιρὸ πὺν ἤμουν νέος δὲ θὰ σὲ εἶχα τώρα δική μου. Στὴ θέση σου θὰ βρισκόταν μιὰ γερασμένη συντροφισσα, κ' ἐγὼ θὰ ἤμουν πὺν ἀνήμερος... μὴν τὴν ξεχνᾷς αὐτὴ μου τὴν εὐτυχία.... (τείνει τὸ χέρι του) Δὸς' τὰ ρόδα σου (τὰ βγάξει καὶ τοῦ τὰ πετᾷ.) Καὶ τώρα, δὲ θὰ μοῦ ἔλεγες, πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ φέρονται ὁ ἄντρας, στὴ γυναῖκα του πὺν τὸν γελᾷ ;

ΚΥΡΑ (ἐνῶ διορθώνει τὶς πτυχὲς τοῦ ἐπαναφοριοῦ της.) Ἄ, αὐτὸ ἐξωτᾶται πάντα ἀπὸ τὸν ἄντρα. Ἄλλὰ βέβαια συμφωνῶ πῶς ἡ προσβολὴ πὺν τοῦ γίνεται εἶναι μεγάλη.

ΑΦΕΝΤΗΣ Τὸ παραδέχεσαι, καὶ θὰ ξέρεις τώρα πόσο δίκια ἡ γενιά μου τιμώρησε πάντα, αὐτὲς πὺν τὴν ξετίμησαν.

ΚΥΡΑ (μὲ τόνο ἀδιάφορο) Ἄ, ὅσο γι' αὐτὸ τί νὰ σᾶς πῶ. Δικαίωμα τοῦ ἀφέντη νὰ παιδεύει τὸ φταίχτη, μὰ καὶ τῆς νέας γυναῖκας ν' ἀγαπάει....

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἰσως θὰ προτιμούσες, Κυρά μου, νὰ ἤμουν κ' ἐγὼ, ἓνα νέο παλικάρι μὲ λιγερό ἀνάστημα καὶ κόκκινα χεῖλη. Νὰ παίζω λαοῦτο, καὶ νὰ σοῦ τραγουδῶ γλυκὰ τραγούδια;...

ΚΥΡΑ (μὲ παιδιὰτικὴ σοβαροσύνη.) Οἱ ἀφέντες ποτὲς δὲν εἶναι ἔτσι. Ἐκεῖνοι εἶναι πάντα γερασμένοι· αὐστηροὶ ἀρχόντοι, πὺν γελοῦν λίγο, καὶ μιλοῦν λίγο, πὺν πᾶν στὰ κνηγία καὶ στοὺς πολέμους... Οἱ νέοι μὲ τὸ λιγερό ἀνάστημα καὶ τὰ κόκκινα χεῖλη, εἶναι δι' περαστικοὺ τραγονδιᾶδες, πὺν φαίνονται κάποιον βραδυνὸ νὰ ἐρχονται, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ δρόμου κουρασμένοι....

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἀπαλά καὶ περιγελαστικά.) Κρατῶντας στὸ δισσάκι τους λίγο ξερὸ ψωμί, πολλὰ τραγούδια καὶ ἐρωτόλογα καὶ κάποτε τὸ χαμό τους καθὼς καὶ τῆς κυρᾶς πὺν ξεπλανοῦν...

ΚΥΡΑ (γλυκὰ καὶ σιγὰ-σιγὰ.) Τί σημαίνει... μὴν ἡ ζωὴ ἀξίζει τίποτα ; Μόνο οἱ χαρὲς τῆς ἀξίζουν...

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἀπότομα :) Μὰ δὲ σοῦ φαίνεται κυρά μου, πῶς μετᾶξὺ μας ἀρχίζει νὰ παίζεται ἓνα παράξενο παιγνίδι ; Παίρνω τὸ μέρος τοῦ ἀντρός πὺν τὸν ἀπατοῦν, καὶ παίρνεις τὸ μέρος τῆς ἀπιστῆς γυναῖκας....

ΚΥΡΑ Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ φυσικό... Τὴ στιγμὴ πὺν ἀφροσύνη στὴν ὁμιλία μας εἶναι τὰ ἱστορικὰ τῆς γενιᾶς σας... σωστὸ εἶναι νὰ πάρω τὸ μέρος τῆς γυναῖκας....

ΑΦΕΝΤΗΣ Παράξενο αὐτὸ δὲν τὸ περίμενα....

ΚΥΡΑ Πῶς θέτε νὰ πάρω τὸ μέρος τοῦ ἀντρὸς ἀφοῦ αὐτὸς ἦταν πάντα γέρος, καὶ ἡ γυναῖκα πάντα νέα καὶ πάντα ὁμορφή; Ξεχνάτε τὸ δίκιο τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς νιότης; Κι' ὁμως εἶναι τὸ πιὸ παντοδύναμο καὶ τὸ πιὸ τρανό...

ΑΦΕΝΤΗΣ (σκληρά:) Κι' ὁμως αὐτὸ τὸ δίκιο τῆς νιότης καὶ τῆς ὁμορφιάς, ἡ γενιά μου σὰν ἔφτανε ἡ ὥρα, τὸ ἀφάνιζε, γιατί τὸ δίκιο τὸ δικό της, τῆς τιμῆς καὶ τῆς δύναμης, στεκόταν πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὰ ἐρωτόλογα καὶ τὰ κρυοαγκαλιάσματα τῆς νέας γυναῖκας.... Κ' ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρεις αὐτὸ κυρά μου....

ΚΥΡΑ (ἤσυχη) Πάντα μου τὸ ἤξερα καὶ πάντα μου ἤμουν ἐτοιμη (σηκώνεται ἀπότομα καὶ ψυχρά:) Μὰ θάθελα νὰ τελειώνομε.... κουράστηκα ...

ΑΦΕΝΤΗΣ (σηκώνεται τὸ ἴδιο. Τὴν ἴδια στιγμή ἀλαφιάζεται καὶ σταματάει.) "Α, κάποιος ψαχουλεύει στὸ πηγάδι... Φοβοῦμαι εἶναι ὁ κλέφτης μας... (τρέχει πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.)

ΚΥΡΑ (Τρεμάμενη μένει στὴ θέση της καὶ ἀπλώνοντας τὰ χέρια της μ' ἀσυγκράτητη ἀγωνία φωνάζει:) "Ὁχι, ἀπὸ κεῖ! Μὴν παγαίνετε ἀπὸ κεῖ! εἶναι ἀνοιχτὸ τὸ πηγάδι, μὴν τὸ ξεχνάτε!...

ΑΦΕΝΤΗΣ (γελώντας ἄγρια. ἐνῶ δὲ φαίνεται:) Χαχάχά! "Ὁχι καλὴ μου! Δὲν τὸ ξεχνῶ. Πῶς νὰ τὸ ξεχάσω!... Μόνο ἓνας ξένος δὲν τὸ ξέρεi... Μὰ γιὰ τὸν ξένο δὲ μᾶς νοιάζει... ἔτσι δὲν εἶπες;

ΚΥΡΑ (παρακαλεστικά καὶ κλαίοντας:) "Ὁχι, ὄχι, δὲ θέλω νὰ πᾶτε ἀπὸ κεῖ! Ποῦ πήγατε! Γιατὶ δὲ μοῦ μιλάτε! Ποῦ εἴσατε! γιατί δὲ μιλάτε! (σιωπὴ. Κάτι ἀκούγεται σὰν πάλη μέσα στὰ κλαδιά. Ἡ κυρά εἶναι γεμμένη εἰς τὰ ἐκεῖ καὶ ἀφουκράζεται μὲ ἀνείπωτο τρόμο στὴ μορφὴ της. "Αξαφνα μιὰ πιγμένη φωνή, καὶ ἓνα σῶμα βαρὺ πὺν πέφτει στὸ νερό. "Απὸ τὰ σκοτεινὰ τότε βγαίνει ἡ ἄγρια κραυγὴ τῆς Μάρθας: «Κυρά μου τὸν ἐπνίξε!» καὶ τὸ ἄγριο γέλιο τοῦ ἀφέντη. Ἡ Κυρά τότε κρύβοντας τὸ πρόσωπό της γιὰ νὰ μὴ φωνάζει, τρέχει καὶ χάνεται.)

ΑΦΕΝΤΗΣ (παρουσιάζεται, λέει ἤσυχ:) Ποῦ εἶσαι κυρά μου... κουράστηκες νὰ περιμένεις καὶ τραβήχτηκες;... Κι ὁμως πόσο θάθελα νὰ σὲ δῶ τώρα ἐδῶ, γελαστὴ καὶ χαρούμενη σὰν ὅταν ἔφτασα.... Ποῦ εἶσαι; (ψάχνει παντοῦ καὶ χάμω, μὴν κάπου εἶναι λιγοθυμισμένη.) Θέλεις νὰ σοῦ κόψω ὅλα τὰ ρόδα νὰ στολιστεῖς καὶ νὰ μοῦ φανεῖς ὁμορφότερη;...

ΚΥΡΑ (δίχως νὰ φαίνεται) Καλέ μου, νὰ ἐγώ! "Ανέβηκα νὰ δώσω παραγγελία νὰ σᾶς ἐτοιμάσουν τὸ δεῖπνο σας... Θὰ εἴστε κουρασμένοι (φαίνεται στὸ βάθος καὶ καθὼς προχωρεῖ σταματᾷ καὶ κόβει ρόδα καὶ τὰ καρφώνει στὰ μαλλιά της.) Βάζω τὰ ρόδα γιατί τὰ ἄλλα μοῦ τὰ πήρατε....

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἄγρια καὶ μπορῶντας νὰ μαντέψει) Γιατὶ ξαναφάνηκες; δὲ σὲ περίμενα...

ΚΥΡΑ (ὅλο καὶ σιάχνοντας τὰ ρόδα, διαλέγοντας τα ἀπὸ τίς τριανταφυλλίες. Γελώντας:) Κι' ὁμως μὲ προσκαλέσετε... Μὰ γιατί, στὴ φωνή σας ἀκούω μιὰ ἀγριοσύνη ποὺ δὲ μ' ἔχετε μαθημένη; Πρωτύτερα, τώρα δά, εἴσατε γλυκὸς σὰν πάντα...

ΑΦΕΝΤΗΣ Πότε πρωτήτερα... όλα νά τὰ λές...

ΚΥΡΑ Τώρα δά! (μὲ πνιγμένη φωνή): Εἶναι λίγες στιγμές.... ὅταν....

ΑΦΕΝΤΗΣ (θριαμβευτικά:) ὦΑ, ἐπὶ τέλους! Πότε! Λέγε πότε ἡ φωνή μου ἦταν γλυκότερη....

ΚΥΡΑ (μὲ γέλιο ὑστερικό:) Ὅταν ἐρρίζετε στὸ πηγάδι.... αὐτὸν ποὺ σᾶς ἔκλεβε τὰ ρόδα..

ΑΦΕΝΤΗΣ Δὲν ξεχωρίζω τὸ πρόσωπό σου καλά, καὶ τὰ λόγια σου δὲν τὰ καταλαβαίνω...

ΚΥΡΑ Ὑποχρημαίνομαι νὰ μὲ δεῖτε ἀπὸ κοντά!...

(προχωρεῖ ἀργά-ἀργά. Εἶναι θανάσιμα γλωμή. Ὁ ἀφέντης κάνει δύο βήματα πίσω σὰν νὰ τὴν ἀποφεύγει, ἐνῶ ἐκείνη τὸν ἀκολουθεῖ βαδίζοντας μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, χαμογελαστή καὶ δίνοντας τὰ χέρια της.)

ΑΦΕΝΤΗΣ (πέρνοντας τὰ χέρια της:) Τὰ χέρια σου εἶναι κρύα σὰν τὸ χιόνι, καὶ ἡ ὄψη σου εἶναι γλωμή, καὶ τὰ μάτια σου σκοτεινὰ σὰν ἄβυσσος...

ΚΥΡΑ (γλυκά:) Εἶναι ἡ νύχτα καὶ τὸ φεγγάρι. (μαζεύεται στὸ φόρεμα της σὰν νὰ κρυώνει πολὺ.)

ΑΦΕΝΤΗΣ Ἐσὺ τρέμεις... Γιατὶ τρέμεις... πᾶμε ἐπάνω.

ΚΥΡΑ Θέλετε ν' ἀκουμπήσω στὸ χέρι σας; Πᾶμε ἀπὸ κεῖ. (δεῖχνει μὲ τὸ κεφάλι της στὸ μέρος τοῦ πηγαδιοῦ.)

ΑΦΕΝΤΗΣ Θὰ προτιμοῦσα ν' ἀνέβωμε... Αὔριο ξεπληρώνω τὶς διαταγές σου... Τώρα εἶμαι κουρασμένος...

ΚΥΡΑ (θλιμένα καὶ γελώντας ἐνῶ προχωροῦν πρὸς ἐκεῖ ἀργά:) Σᾶς ἀντιστάθηκε πολὺ; Ἦταν νέος καὶ παληκάρι καὶ θάχε γερά μπράτσα!... Σεῖς εἴσαστε γέρος πιά... πῶς νὰ παλαίψετε!...

ΑΦΕΝΤΗΣ (μὲ μίσος:) Ναί, ἀλλὰ τὸν ἔρριξα! Σὰν τὸ σκυλὶ τὸν ἔρριξα! Τώρα εἶναι ἐκεῖ μέσα πνιγμένος στὸ νερό.... καὶ ποτὲ πιά δὲ θὰ ξαναδεῖ τὸν ἥλιο.... Ἀλλὰ ξέρεις πῶς ἦταν νέος... Τὸν γνώριζες;

ΚΥΡΑ (πὲ παιδιάτικο παράπονο:) Ναί!

ΑΦΕΝΤΗΣ: (ζηλότυπα περίεργος:) Καὶ ἦταν ἀλήθεια ὥραϊος;

ΚΥΡΑ (μὲ λαχτάρα:) Τίποτα δὲν ἦταν πιὸ ὥραϊο καὶ πιὸ γλυκὸ ἀπ' αὐτόν!

ΑΦΕΝΤΗΣ Ναί. Ἀλλὰ τώρα;

ΚΥΡΑ (ἥσυχά:) Τώρα;... Τίποτα! (μὲ παρακάλεση:) Πᾶμε καλὲ μου ἀπὸ κεῖ!

ΑΦΕΝΤΗΣ (ἄγρια:) Ὁχι! δὲ θέλω! Θές νὰ τὸν δεῖς!

ΚΥΡΑ Ἐθέλω νὰ σκύψω στὸ πηγάδι.... ν' ἀκούσω ἂν κινιέται ἀκόμα....

ΑΦΕΝΤΗΣ (μὲ μίσος:) Δὲν κινιέται! Πῶς θές νὰ κινιέται.... τὸ νερὸ εἶναι σὰ θάλασσα...

ΚΥΡΑ (ἥρεμα καὶ γελαστά:) Ἴσως φοβᾶστε! Ἀλλὰ τί; Τώρα πιά δὲν ἔχει κανένα κίνδυνο... φανήτε ἄντρας... Τί φοβᾶστε;... Ἐλάτε!... (τὸν τραβάει.) Τί νὰ φοβηθεῖ κανεὶς ἀπὸ ἕνα πεθαμένο, ἕνα πνιγμένο... (χάνονται. Ἀξαφνα βγαίνει μονάχα ἡ κυρά. Πηγαίνει πρὸς τὰ πίσω μὲ ἀπλωμένα τὰ χέρια.)

ΚΥΡΑ (σιγά καὶ γελῶντας νευρικό γέλοιο.) Τὸν ἔρριξα.... τὸν ἔρρι-
ξα.... τὸν ἔρριξα... Μιὰ σιγμὴ δείλιασα... πῶς δείλιασα ! μὰ ὅπως
σκύβαμε στὸ πηγάδι.... καὶ γέλασε δυνατά... (μὲ παράπονο :) Ὁ ἄ νὰ
γελάσει δυνατὰ ἐνῶ αὐτὸς ἦταν πεθαμένος!....

(Ἄξαφνα σωριάζεται χάμω καὶ κρύβοντας τὸ πρόσωπό της στὰ γόνατα,
κλαίει μὲ ἀναφυλλητὰ πὺν τῆς συνταράσσουν ὅλο τὸ κορμί. Ἡ Μάρθα
φαίνεται στὸ βάθος νὰ κόβει λουλούδια. Εἶναι σκεπασμένη ὅλη ἀπὸ
ἄνθη καὶ λέει σιγά-σιγά σὰν μυρολόγι :

ΜΑΡΘΑ Νὰ τοῦ ρίξομε λουλούδια-λουλούδια πολλὰ λουλού-
δια νὰ μὴν εἶναι τόσο σκαστεινὸ καὶ τόσο ἄγριο τὸ νερό....

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ